

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Tingimuslikkuse nõuded

2023

fmes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Päevakava

10.00-11.30 Tingimuslikkus 2023. HPK nõuded: Püsirohuma
säilitamine, talvine taimkate, viljavaheldus, puhverribad,
maastikuelemendid

11.30-11.45 Paus

11.45-13.15 KM nõuded: veekaitse ja nitraadireostuse
vältimine, looduskaitse, toidu- ja söödaohutus, loomade
heaolu

Tingimuslikkus

Tingimuslikkuse süsteemiga tagatakse, et põllumajandustoetusi makstakse täies mahus vaid neile põllumajandustootjatele, kes täidavad erinevatest seadustest tulenevaid nõudeid.

- ▶ Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded- HPK
- ▶ Kohustuslikud majandamisnõuded- KM
- ▶ Toetuse saaja peab järgima nõudeid oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal terve kalendriaasta jooksul.
- ▶ Kontrollivad Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (PRIA), Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) ning Keskkonnaamet (KeA).

Maaeluministri määrus nr. 68: Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded , vastu võetud 21.12.2022 ,

[määrus kehtib 01.01.2023](#)

Toetused, millele kehtivad tingimuslikkuse nõuded

- põhisissetuleku toetus (PST);
- ümberjaotav toetus (ÜJT);
- noore põllumajandustootja toetus (NPT);
- piimalehma kasvatamise otsetoetus (PTK);
- ammalehma kasvatamise otsetoetus (ATK);
- ute ja kitse kasvatamise otsetoetus (UTK);
- tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetus (TVK);
- puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetus (PKV);
- seemnekartuli kasvatamise otsetoetust (SKT);
- keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM);
- mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetus (MAHE);
- mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus (MAHEL);
- ökoalade toetus (ÖKO);
- ökosüsteemiteenuste säilitamise toetus (ÖST);
- mesilaste korjeala toetus (MESI);
- põhjaveekaitse toetus (PÕHJAVESI);
- pinnaveekaitse toetus (PINNAVESI);
- turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetus (MULD);
- parandniidu hooldamise toetus (NIIT);
- ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL);
- loomade heaolu toetus (LHT);
- loomade tervist edendavate kõrgemate majandamisnõuete toetus (KMN);
- elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades (NAM).

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded- HPK

- ▶ HPK nõuded määratleb iga liikmesriik ise vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 III lisas kehtestatud raamistikule, kuna EL-i liikmesriikide erinevate looduslike, kliimatiliste ja muude tingimuste ning põllumajandustootmise ja maakasutuse eripärade tõttu ei ole võimalik kehtestada EL-i määrusega kõikidele liikmesriikidele ühesuguseid tingimusi.
- ▶ HPK nõudeid on senise 7 asemel 9

Maaeluministri määrus nr. 68: Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded, vastu võetud 21.12.2022 ,

[määrus kehtib 01.01.2023](#)

Kohustuslikud majandamise nõuded- KSM

- ▶ Nende puhul ei kehtestata uusi või täiendavaid nõudeid, vaid kohaldatakse olemasolevat nõuete kontrollisüsteemi lähtuvalt tingimuslikkuse süsteemist. See tähendab põllumajandustoetuste sidumist Eestis kehtivate õigusaktidega (näiteks veeseadus, looduskaitseadus jt). Kõiki nõudeid on kontrollitud tavapärase järelevalve käigus ka varem.
- ▶ Uuel ÜPP perioodil on kohustuslikest majandamisnõuetest välja jäetud loomade identifitseerimise ja registreerimisega seotud nõuded (senised KM 6–8) ning transmissiivse spongiformse entsefalopaatia (TSE) diagnoosimisest teatamine (senine KM 9). Lisandunud on põhja- ja pinnavee kaitse nõue (KM 1) ning taimekaitsealase koolituse nõue (KM 8).

HPK standardid

- 1 Püsirohuma säilitamine
- 2 Märg- ja turbaalade kaitse
- 3 Koristusjätmete põletuskeeld
- 4 Puhverribade rajamine vooluveekogude äärde
- 5 Mulla degradeerumise ohtu vähendavad maaharimistavad
- 6 Katmata mulla puudumine kriitilisematel perioodidel
- 7 Külvikord või põllumajanduskultuuride mitmekesistamine
- 8 Maastikuelementide säilitamine
- 9 Keeld muuta või künda Natura 2000 aladel asuvaid püsirohuma

Püsirohuma sailitamine HPK 1

- ▶ Püsirohuma osakaal riigis ei tohi väheneda 2018. aastal kehtestatud võrdlussuhtarvuga võrreldes üle 5%.
- ▶ Taotlejad, kellele kehtib püsirohuma tagasi rajamise kohustus, peavad määratud ulatuses püsirohuma tagasi rajama.
- ▶ Alates 2023 kehtib nõue kõigile
- ▶ Nõude rikkumisel tuleb arvestada, et tegemist on tingimuslikkuse nõudega (erinev sanktsioneerimissüsteem)

Püsirohuma sailitamine

- ▶ 2023. aastal säilitab põllumajandustootja püsirohuma pindala vähemalt ulatuses, mis on võrdne 2022. aastal esitatud kõikide pindalatoetuste ning „Eesti maaelu arengukava 2014-2020” alusel antavate loomade pidamisega ja loomade heaolu soodustamisega seotud toetuste ühise taotluse alusel kindlaks määratud püsirohuma pindalaga.
- ▶ Seda püsirohumaad, mille osas puudus 2022. aastal säilitamise kohustus, säilitab põllumajandustootja 2023. aastal vähemalt pindala ulatuses, mis on võrdne 2023. aasta ühisele taotlusele märgitud pindalaga.

Püsirohuma tagasirajamine

- ▶ Püsirohuma tagasirajamise kohustus määratakse igale põllumajandustootjale nende püsirohuma hektarite alusel, mille kasutusotstarvet on muudetud ühise taotluse esitamise tähtpäevale eelnenud 24 kuu jooksul.
- ▶ Püsirohuma peab olema tagasi rajatud püsirohuma tagasirajamise kohustuse määramise aastale järgneva aasta 15. juuniks.
- ▶ Püsirohuma rohukamara uuendamist ei loeta kasutusotstarbe muutmiseks ja see ei katkesta püsirohuma vanuse arvestamisel aastate järgnevust.
- ▶ Kui püsirohuma suhtarv on riigi tasemel võrdlusarvuga võrreldes vähenenud üle nelja protsendi, avalikustab PRIA sellekohase teabe oma veebilehel.

Märg- ja turbaalade kaitse HPK 2

- ▶ Nõue 1: Turvasmullaga põllumajandusmaal ei ole kündmine ja freesimine lubatud.
- ▶ Nõue 2: Kuivendatama märgalasid ja turvasmullaga põllumajandusmaad ei tohi kuivendada. Drenaažisüsteeme on lubatud rekonstrueerida üksnes siis, kui kasutatakse lahendusi, mis ei suurenda kasvuhoonegaaside heitkoguseid, ja kui see on vajalik mineraalmullas paikneva kuivendussüsteemi toimimiseks.
- ▶ Nõue rakendub 2024. aastast.

Koristusjätmete põletuskeeld HPK 3

- ▶ Põllumajandusmaal kulu, heina ja põhku põletada ei ole lubatud, välja arvatud Põllumajandus- ja Toiduameti ettekirjutuse alusel ohtliku taimekahjustaja tõrjeabinõu rakendamise eesmärgil. Loodus- ja linnudirektiivi eesmärkide täitmiseks võib Keskkonnaamet anda erandi kulu ja heina põletamiseks

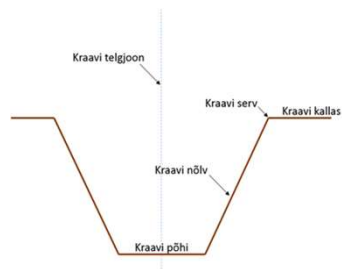
Puhverribad HPK 4

- ▶ Vooluveekogu äärde tuleb jätta **puhverriba**, kus on keelatud väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine.
- ▶ Puhverriba laius on vähemalt:
 - ▶ 1) üks meeter - alla 10-ruutkilomeetrise valgalaga peakraavi või maaparandussüsteemi avatud eesvooluna kasutatava kraavi puhul, välja arvatud punktis 2 sätestatud juhul;
 - ▶ 2) kolm meetrit - alla 10-ruutkilomeetrise valgalaga peakraavi või maaparandussüsteemi avatud eesvooluna kasutatava kraavi puhul, kui see asub vähemalt 10-protsendilise maapinna kaldega alal;
 - ▶ 3) 10 meetrit - jõe, oja ja kanali puhul;
 - ▶ 4) 10 meetrit - üle 10-ruutkilomeetrise valgalaga peakraavi ja maaparandussüsteemi avatud eesvooluna kasutatava vooluveekogu puhul.

Puhverriba piir

Puhverriba laius arvestatakse järgnevalt

- ▶ (3) Veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejoon on ruumiandmete seaduse kohaselt Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veekogu veepiir.
- ▶ (4) Kui peakraav, kanal või maaparandussüsteemi eesvooluks olev kraav on Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud joonobjektina, on veekaitsevööndi ulatuse arvestamise lähtejooneks süvendi serv.

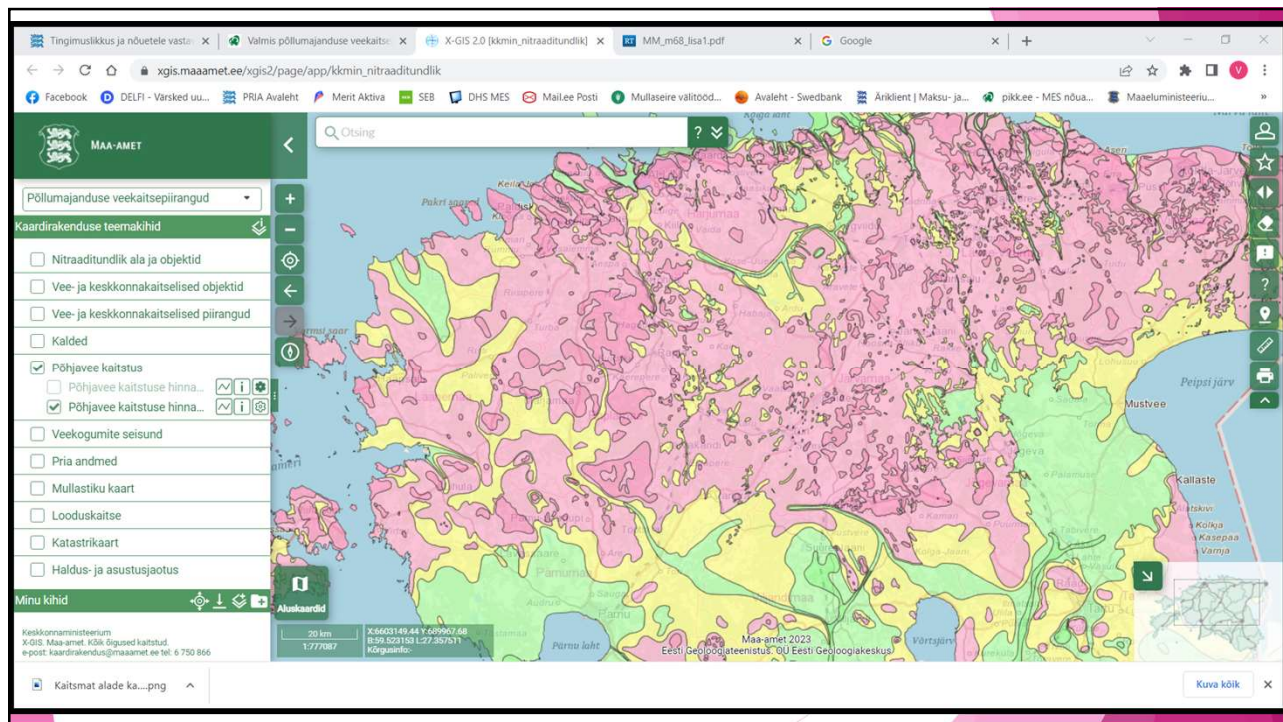

Veekaisealased kitsendused

[PRIA veebikaart](#)

[Keskkonnareigster](#)

[Maa-ameti geoportaal](#) - Põllumajanduse veekaitsepiirangud

Kaldega alade piirangud HPK 5

Üle 10% kaldega aladel tuleb erosiooni takistamiseks põllumajandusmaa harimisel kasutada sobivaid agrotehnilisi võtteid.

- Sobivateks agrotehnilisteks võteteks on
 - ▶ mulla harimine risti kallakuga,
 - ▶ püsirohuma rajamine,
 - ▶ heintaimede kasvatamine,
 - ▶ minimeeritud mullaharimine,
 - ▶ kaitseribade rajamine küngaste nõlvadele või veekogude kallastele

PRIA veebikaardil kaardikiht üle 10 % kaldega alad

Talvine taimkate HPK 6

- ▶ Põllumajandusliku majapidamise **põllumaast** ja püsikultuuride alusest maast peab vähemalt 50 protsenti olema talvise taimkatte all.
- ▶ Kui põllumajandusliku majapidamise põllumaast ja püsikultuuride alusest maast vähemalt 50 protsendil kasvatatakse köögivilja, puuvilja, marjakultuuri, lilli, maitse- ja ravimtaimi ning istikuid, peab põllumajandusliku majapidamise põllumaast ja püsikultuuridealusest maast vähemalt 30 protsenti olema talvise taimkatte all.
- ▶ Talviseks taimkatteks loetakse 1. novembrist kuni 31. märtsini põllumaal ja püsikultuuridealusel maal olevad põllumajanduskultuurid, sealhulgas vahekultuur, kõrretüü ja taimejäänused.

Külvikord HPK 6

- ▶ Kogu ettevõtte majapidamise põllumaal ei tohi sama põhikultuuri kasvatada üle kolme aasta (välja arvatud mitmeaastased kultuurid, rohhtaimed ja kesa).
- ▶ Lisaks tuleb igal aastal 50% põllumaast rakendada viljavaheldust, kus samal maal ei kasvatata sama põhikultuuri kahel järjestikusel aastal, välja arvatud vahekultuuri kasvatamise korral
- ▶ Vahekultuuri kasutamisel ei tohi samal maal kasvatada sama põhikultuuri üle kolme järjestikuse aasta.
- ▶ Nõudest on vabastatud taotlejad, kelle põllumaa suurus on kuni 10 hektarit ja mahepõllumajandustootjad.
- ▶ Nõue rakendub alates 2024

Viljavaheldusplaan HPK 7

- ▶ Põllumajandusmaa kohta viljavaheldus- või külvikorrplaani tuleb koostada või uuendada hiljemalt taotluse esitamise aasta 15. juuniks. Viljavaheldus- või külvikorrplaani peab olema kohapeal kontrollimiseks kättesaadav kuni viis aastat pärast selle koostamist
- ▶ Viljavaheldus- või külvikorrplaani ei pea koostama püsirohumaad, püsiluhtude, mitmeaastaste köögiviljade, maasika ning ravim- ja maitsetaimede kasvatamiseks kasutatava põllumajandusmaa kohta ning väiksema kui 0,3 hektari suuruse põllu kohta.

Viljavaheldusplaan

Põllumajandusministeeriumi 14.01.2015 määrus nr 4
„Maa hea põllumajandus- ja keskkonnastatuse hoidmise suhtes“
Lis 1

VILJAVAHELDUSPLAAN

Eluehitse nimik: _____
Tootja ees- ja perekonnanime: _____

Jrk nr	Põllumassivi number	Põllu number	Põllu pindala (ha)	1. aasta põllukultuur	2. aasta põllukultuur	3. aasta põllukultuur	4. aasta põllukultuur	5. aasta põllukultuur
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								

(allkirjastatud digitaalselt)
Ainle Nood
Kantsler

Külvikorra plaan

Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruse nr 4 "Ma hõbe põllumajandus- ja keskkonnamäärade kehtestamine" Lüh 5

KÜLVIKORRA PLAAN

Ennekuu aeg: _____
 Tartu nr. ja perekonnanime: _____

1. Külvikorra rühmad

I		I	
II		II	
III		III	
IV		IV	
V		V	
VI		VI	
VII		VII	

2. Põlvikord

Põlvikord	Põlvik. la	Põlvikordid					
		I	II	III	IV	V	VI

3. Rühmade põlvikordide või rühmade klass (selle rühmade, mille si rühmade külvikord)

Põlvikord	Põlvik. la	Rühmade rühmade või põlvikordide aeg ja la	
		I	II

¹ Külvikorra rühmade on ühendatud põlvikordide põlvikordid ja ajaline rühmade külvikord.

² Põlvikordide rühmade külvikordid on ühendatud aegade, järele võttes 0,1 ha üheks.

³ Rühmade, mille on kehtestatud rühmade või põlvikordid.

HPK 8

- ▶ Tootmisega mitteseotud objektide või maa-alade all asuva põllumajandusmaa minimaalne osakaal - Ökoalad
- ▶ Maastikuelementide säilitamine
- ▶ Keeld lõigata hekke ja puid lindude pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, alates 15. juuli
- ▶ Meetmed invassiivsete taimeliikide vältimiseks -karuputkest teavitamine

Ökoalad HPK 8

ÖKOALAD

- ▶ **1.Maastikuelemendid:** kraav, hekk, põllusaar, metsasiil, puuderida, kiviaed, looduskaitse ja pärandkultuuri objekt
- ▶ **2.Mittetootlikud alad:** kesad, puhverribad, rohumaaribad
- ▶ **3.Lämmastiku siduvate põllumajanduskultuuride alune maa (kaalutegur 1,0)**

Maastikuelemendid

- ▶ põllusaar,
- ▶ metsasiil,
- ▶ puude rida,
- ▶ hekk,
- ▶ eesvoolud ja kraavid,
- ▶ kiviaiad
- ▶ Üksikobjektid (looduskaitse, muinsuskaitse ja pärandkultuur)

Maastikuelemendid arvatakse toetusõigusliku põllumajandusmaa hulka ja toetuste taotlejatel on kohustus neid elemente säilitada.

Taotlejal on kohustus PRIAle teada anda oma kasutuses oleval põllumajandusmaal esinevatest maastikuelementidest. Kui taotlejast sõltumatutel asjaoludel on toimunud maastikuelemendi rikkumine või eemaldamine, siis taotleja peab teavitama sellest kohe PRIAt.

Põllusaar

Säilitada tuleb 0,01 kuni 0,50 hektari suurune põllumaaga ümbritsetud loodusliku taimkattega põllusaar, kus võivad esineda põõsad, puud, kivid, karstiaugud, väikesed märgalad ja tiigid ning see maa-ala peab olema selgesti eristatav põllumaast.

Metsasiil

Säilitada tuleb minimaalselt 20 meetri pikkune ja maksimaalselt 30 meetri laiune metsasiil, mis vastab vähemalt ühele järgmisele tingimusele: 1) metsasiil on põllumaaga ümbritsetud ja sellest selgesti eristatav; 2) metsasiil puutub põllumassiivi piiriga kokku maksimaalselt 30 meetri ulatuses.

Puude rida

- ▶ Säilitada tuleb põllumaaga ümbritsetud ja põllumajandusmaaga külgnev ning selgesti eristatav puude rida, mis on minimaalselt 0,01 hektari suurune ja 20 meetri pikkune ning kus iga 20 meetri peal kasvab vähemalt kolm puud.

Hekk

Säilitada tuleb põllumaaga ümbritsetud ja põllumajandusmaaga külgnev ning selgesti eristatav puude või põõsastega hekk, mis on minimaalselt 0,01 hektari suurune ja 20 meetri pikkune ning maksimaalselt 10 meetri laiune. Heki pikkuse hulka arvestatakse kuni nelja meetri pikkused heki katkestused.

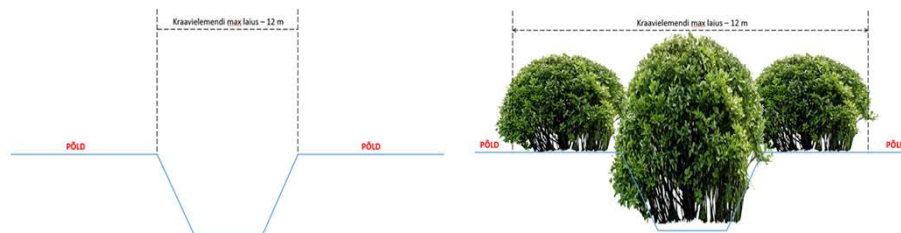
Kraavid

Säilitada tuleb:

- ▶ 1) kuni 12 meetri laiune eesvool ja kraav, mille mõlemad kaldad külgnevad põllumajandusmaaga;
- ▶ 2) eesvool ja kraav, mis koos selle serva ja põllu vahel oleva puittaimestikuga kaetud maaga kokku moodustab kuni 12 meetri laiuse maa-ala, mis külgneb mõlemalt poolt põllumajandusmaaga

Kraavid

Kiviaed

Säilitada tuleb põllumajandusmaaga ümbritsetud ja põllumajandusmaaga külgnev

- ▶ pärandkultuuriobjektina kaardistatud kiviaed
- ▶ ning „Eesti maaelu arengukava 2007–2013“ või „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ kiviaia taastamise toetuse abil taastatud kiviaed.

Kiviaiale on kehtestatud järgnevad miinimum ja maksimum mõõdud: minimaalne laius 50 cm, maksimaalne laius 280 cm, minimaalne kõrgus 30 cm ja maksimaalne kõrgus 170 cm

Üksikobjektid

Säilitada tuleb põllumajandusmaaga ümbritsetud ja põllumajandusmaaga külgnev

- ▶ üksik puu, kivi, sealhulgas rahn või kiviülv, ja allikas, mis on kaitstav looduse üksikobjekt looduskaitseaduse § 4 tähenduses.
- ▶ matusepaik, muistne põld, lohukivi, kultusekoht, tee ja sild, mis on kinnismälestis muinsuskaitseaduse § 11 tähenduses.
- ▶ pärandkultuuriobjektina kaardistatud mälestuskivi, pärimustega allikas, puu, kivisild, kivitruup, munakivitee ja karjatanum.

Mittetootlikud alad

Mittetootlikud alad:

- ▶ 1 **Kesa** on taotlemise aastal üldjuhul saagi tootmisest kõrvale jäetud külvikorruga hõlmatud põllumaa
- ▶ 2. **HPK 4 puhverribad** (veekaitsevööndid);
- ▶ 3. 6-12m laiused **rohumaaribad**, mis asuvad põllumaal.

Kesa

- ▶ **haljaskesa** on külvikorruga hõlmatud maa, mida kasutatakse haljasväetistaimede kasvatamiseks;
- ▶ **mustkesa** on külvikorruga hõlmatud põllumajanduskultuurideta maa, mida haritakse umbrohtude hävitamiseks;
- ▶ **sööti jäetud maa** on külvikorruga hõlmatud, taotlemise aastal tootmisest kõrvale jäetud maa.

Tootmisest kõrvale jäetud maa-alal ja elemendil ei ole lubatud põllumajanduslik tegevus ning taimekaitsevahendite kasutamine kuni taotluse esitamise aasta 25. juulini. Kui haljasväetise sissekünni aastal külvatakse haljaskesale talivil, võib haljaskesa niita ja hekseldada enne 26. juulit.

Erand 2023. aastal võib nimetada kesakspõldu ka siis, kui neil kasvatatakse või toodetakse põllumajandustooteid, välja arvatud sojauba, mais ja lühikese raieringiga madalmets, ning kasutatakse taimekaitsevahendeid

Rohumaariba

- ▶ Rohumaariba on olemasolev või rajatav **6-12 meetri** laiune rohumaariba, mille kasvavad looduslikud rohttaimed või erinevad rohumaakultuurid.
- ▶ Rohumaariba ei tohi külgneda lühiajalise rohumaa ega sööti jäetud maaga ega moodustada põllu pindalast üle 10 protsendi.
- ▶ Rohumaariba ei tohi rajada lühiajalisele rohumaale ega sööti jäetud maale.

Lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvuala

- ▶ 1) põllumaal kasvab kas esparsett, ristik, lutsern, mesikas, nõiahammas, vikk, hernes, aeduba, põlduba või sojauba
- ▶ 2) lämmastikku siduv põllumajanduskultuur kasvab põllumaal puhaskultuurina või segus teiste põllumajanduskultuuridega, kui lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri osakaal taimikus on üle 50 protsendi;
- ▶ 3) põllumaa ei asu veeseaduse veekaitsevööndis;
- ▶ 4) põllumaal ei kasutata taimekaitsevahendeid;
- ▶ 5) põllumaad ei hekseldata kuni 25. juulini;
- ▶ 6) talivilja kasvatamise korral on see külvatud hiljemalt 15. oktoobril;
- ▶ 7) põllumaad, millel ei kasvatata talivilja, ei künna sisse enne 15. oktoobrit ega kasutata seal muid taimikut kahjustavaid mullaharimisviise.

HPK 8-Ökoalade osakaal põllumaast

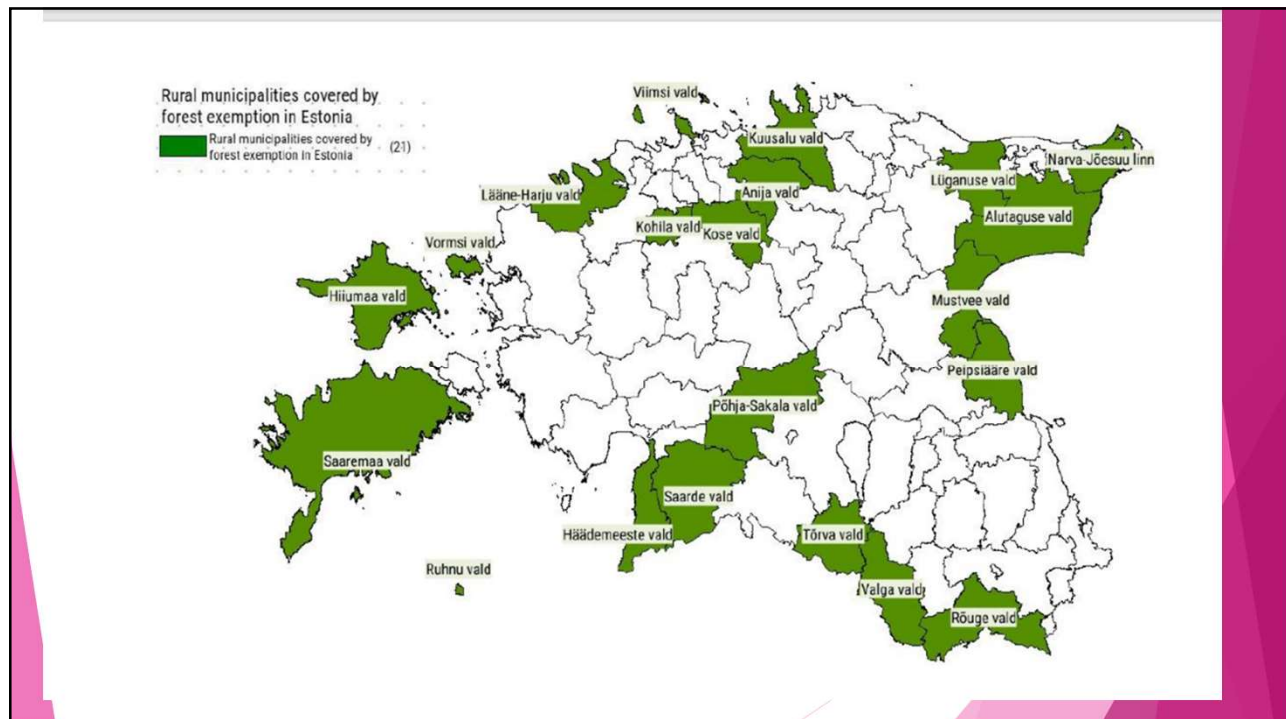
- ▶ **Variant 1.** Taotleja määratleb oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 4% mittetootlike aladena ja maastikuelementidena. Tootjal peab olema nii mittetootlike alasid, kui ka mittetootlike elemente
- ▶ **Variant 2.** Sobilik ainult ökokavade taotlejatele. Taotleja määratleb oma oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 10% (HPK kohustusena on vajalik täita 3% ning ülejäänud 7% tuleb täita ökokavade raames) mittetootlike aladena või mittetootlike elementidena.
- ▶ **Variant 3.** Taotleja määratleb oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 4% lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualadena ning 3% mittetootlike aladena või mittetootlike elementidena. Taotlejal peab olema nii lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualasid kui ka mittetootlike alasid või mittetootlike elemente.

Ökoala nõudest vabastatud

- ▶ 1) üle 75 protsendil põllumaast kasvatatakse rohumaakultuure või muid looduslikke rohhtaimi, liblikõielisi kultuure, maad hoitakse kesas või kasutatakse nende kombinatsiooni;
- ▶ 2) üle 75 protsendil põllumajandusmaast on püsirohumaad;
- ▶ 3) põllumajandustootjad, kelle põllumaa ei ületa 10 hektarit;
- ▶ 4) põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaa asub vähemalt 50 protsendi ulatuses lisas 2 „Kohaliku omavalitsuse üksuste loetelu” nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil.

Ökoala kohustusest vabastatud vallad

- ▶ 1. Anija vald
- ▶ 2. Kose vald
- ▶ 3. Kuusalu vald
- ▶ 4. Lääne-Harju vald
- ▶ 5. Viimsi vald
- ▶ 6. Hiiumaa vald
- ▶ 7. Alutaguse vald
- ▶ 8. Lügánuse vald
- ▶ 9. Narva-Jõesuu linn
- ▶ 10. Mustvee vald
- ▶ 11. Vormsi vald
- ▶ 12. Häädemeeste vald
- ▶ 13. Saarde vald
- ▶ 14. Kohila vald
- ▶ 15. Ruhnu vald
- ▶ 16. Saaremaa vald
- ▶ 17. Peipsiääre vald
- ▶ 18. Tõrva vald
- ▶ 19. Valga vald
- ▶ 20. Põhja-Sakala vald
- ▶ 21. Rõuge vald

Karuputkest teatamine (HPK 8)

- ▶ Põllumajandusmaal või põllumajandusmaaga külgneval alal esinevast karuputke võõrliigist, mille kohta ei ole Maa-ameti andmeid, tuleb hiljemalt 31. maiks esitada vormikohane teatis Keskkonnaametile.
- ▶ Eestis esinevad peamised karuputke võõrliigid on Sosnovski karuputk, hiidkaruputk ja pärsia karuputk.
- ▶ Toetuste taotleja peaks kontrollima oma põllumajandusmaid ja nendega külgnevaid alasid ning karuputke esinemise korral tuvastama, kas koloonia on geoportaali karuputke rakendusse märgitud. Kui ei ole, siis tuleb täita vastav teatis ning esitada see Keskkonnaametile.

Maaeluministri 21. detsemberi 2022. a määruse nr 68
„Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi hoidmise
nõuded ning kohustuslikud majandusnõuded“
Lisa 3

KARUPUTKE VÕÕRLIIGIST TEATAMISE VORM

I Teatise esitaja andmed

Ühikukoos/karuputkekoos	
Maaomanik/valdaja	
(teatise esitaja nimi, aadress ja telefon)	
E-post	
Andress	
Telefon	
Teatise esitaja allkiri:	(allkirjastatud digitaalselt) või omakäelselt: /allkiri/ /kauputke/

II Karuputke võõrliigi esinemine ja asukoht

Müra valduses asuva põllumajandusmaal või põllumajandusmaaga külgneval alal esineb karuputke võõrliike (hiidkaruputk, Sosnovski karuputk või pärsia karuputk), mis ei kajastu Maa-ameti geoportaali karuputkestise rakenduses¹.

Mä	Põllumajandus- ja metsandus- ja loomakasvatuse	Põlvu nr	Koordinaadid ²	Võõrliigi	Märkus
nr	katastritaolane ³			koostamine ⁴	

III Karuputkestise variandid

(täiendav info Keskkonnaameti kodulehel www.kestkkonnaamet.ee)

1. Soovim, et teatise korraldaja Keskkonnaamet ning olen nõus, kui teatise käigus kasutatakse täiendustaruühendusi.

2. Soovim, et teatise korraldaja Keskkonnaamet mahapõllumajanduses lubatud võõr- ja võõrliigivõõrliigide kasutamise, sest tegemist on mahapõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud ettevõttega.

3. Korraldaja teatise isik.

Ahi teatise tähtsusele e-posti-aadressilt karuputk@kestkkonnaamet.ee või Keskkonnaameti telefoninumbriil +372 662 5999

¹ Digitaalselt allkirjastatud teatis saata aadressilt karuputk@kestkkonnaamet.ee, kirjutis allkirjastatud teatis saata või muu Keskkonnaameti kontakti (kontakti aadressid: www.kestkkonnaamet.ee (organisatsioonikontakt-2)).

² <http://vgs.maaamet.ee/VGIS/VGIS>: Jätkuised kasutamise koostamiseks on leitavad nr Keskkonnaameti veebilehel (www.kestkkonnaamet.ee).

³ Põllumajandus- ja metsandus- ja loomakasvatuse registri järgse põllumajandus- ja metsandus- ja loomakasvatuse registreerimise või põllumajandus- ja metsandus- ja loomakasvatuse registreerimise (koostab 12 sümbooli), kui maa ei ole kindel põllumajandus- ja metsandus- ja loomakasvatuse registreerimise.

⁴ Ande X ja Y koordinaatid Maa-ameti geoportaali (<http://vgs.maaamet.ee/VGIS/VGIS>) järgi kontrollituna. Ühe koloonia (punktis või nende kogumik) peab sisaldama punkti koordinaatide; kui need on üksikseinid juba mitmekümne meetri kaugusel, peab olema vähemalt kolm punkti koordinaatid.

⁵ Märge sümbol 1, 7 ja/või 3 sõltuvalt III.

Natura 2000 aladel asuvad püsirohumaad HPK 9

Keskkonnatundliku püsirohuma kasutusotstarvet ei tohi muuta ja seda ei tohi üles künda. Keskkonnatundlik püsirohuma on Natura 2000 võrgustiku alal asuv:

- ▶ 1) püsirohuma, mille põllu muld on 100 protsendi ulatuses turvasmuld;
- ▶ 2) pärandniit
- ▶ 3) inventeeritud väärtuslik püsirohuma.

Uuendamine on lubatud üksnes pealkülvi teel ainult tutrvasmullaga püsirohumaad. Uuendamisest tuleb PRIA-t eelnevalt teavitada.

Pärandniitu ega inventeeritud väärtuslikku püsirohumaad ei ole lubatud uuendada ka pealkülvi teel.

Kui kasutusotstarvet on muudetud või nimetatud ala üles kündnud, peab püsirohuma tagasi rajama PRIA määratud tähtpäevaks.

Kohustuslikud majandamisnõuded

Veekaitse

KM 1 Põhja -ja pinnavee kaitse

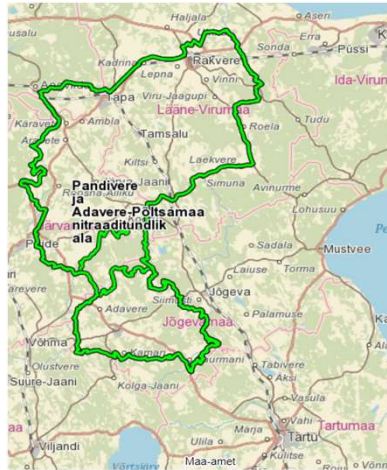
KM 2 Nitraadireostuse vältimine nitraaditundlikul alal

- ▶ Veeluba, sanitaarkaitseala piirangud
- ▶ Sõnniku hoidmine ja laotamine, väetamine
- ▶ Loomade karjatamine veekaitsevööndis
- ▶ Talvised söötmiskohad
- ▶ Põlluraamat

Nitraadireostuse vältimine nitraaditundlikul alal (KM 2)

- ▶ Siin on 15 nõuet.
- ▶ Siin kehtivad ka kõik KM 1 nõuded

Veeluba KM nõue 1

Veeluba kohustuslik, kui:

- 1) võetakse pinnavett, sealhulgas jääd, enam kui 30 kuupmeetrit ööpäevas;
- 2) võetakse põhjavett rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus või rohkem kui 10 kuupmeetrit ööpäevas;

Veehaarde sanitaarkaitseala KM1 nõue3 ja KM2 nõue6

Veehaarde sanitaarkaitsealal on **majandustegevus keelatud**,

- ▶ välja arvatud:
 - 1) veehaarde ehitamine, teenindamine ja kasutamine;
 - 2) sanitaarkaitseala hooldamine;
 - 3) metsa hooldamine;
 - 4) rohttaimede niitmine ja niite koristamine või äravedu;
 - 5) õiguspäraselt ehitatud ehitise kasutamine ja muu ehitisega seonduv tegevus kavandatud viisil, kui ehitis ei põhjusta vee kvaliteedi halvenemist;
 - 6) teadustöö tegemine.
- ▶ Sanitaarkaitseala ulatus 10-50 m olenevalt põhjavee kaitsest

Kaevu hooldusala KM 1 nõue 4 ja KM2 nõue 5

Hooldusala on 10 m puurkaevu, salvkaevu ümber

Seal keelatud:

- ▶ väetise ja taimekaitsevahendi hoidmine ja kasutamine;
- ▶ karjatamine;
- ▶ reoveesette kasutamine,
- ▶ sõnniku ja vadaku laotamine
- ▶ sõnnikuauna paigutamine;

Sõnnikuhoidla KM1 nõue10 ja KM2 nõue 11

- ▶ Kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse üle 5 loomühiku loomi, peab olema lähtuvalt sõnnikuliigist sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla.
- ▶ Sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla peab mahutama vähemalt kaheksa kuu sõnniku ja virtsa
- ▶ Loomapidamishoonel, kus kasutatakse sügavallapanutehnoloogiat ja mis mahutab 8 kuu sõnnikukoguse, ei pea sõnnikuhoidlat olema
- ▶ Kui loomapidaja suunab sõnniku lepingu alusel hoidmisele või töötlemisele teise isiku hoidlasse või töötlemiskohta, peab loomapidamishoone kasutamisel olema tagatud lekkekindla hoidla olemasolu, mis mahutab vähemalt ühe kuu sõnnikukoguse.
- ▶ Kui loomapidamishoones peetavaid loomi on 5 või vähem loomühikut ja seal tekib tahesõnnik või sügavallapanusõnnik, võib tekkivat sõnnikut ajutiselt enne laotamist või auna viimist hoiustada hoone juures veekindla põhjaga alal ja vihmavee eest kaitstult.

Sõnnikuhoidla KM1 nõue10 ja KM2 nõue 11

- ▶ Sõnnikuhoidlad, sõnniku- ja virtsahoidlad ning sügavallapanuga loomapidamishooned peavad olema lekkekindlad ning nende konstruktsioon peab tagama ohutuse ja lekete vältimise hoidla käitamisel, sealhulgas selle täitmisel ja tühjendamisel.
- ▶ Sõnnikuhoidla ja -rennid peavad olema ehitatud nii, et sademed ning pinna- ja põhjavesi ei valguks sõnnikuhoidlasse.
- ▶ Sõnnikuhoidla ja -rennid peavad olema lekkekindlad. Ehitamisel peab kasutama materjale, mis tagavad lekkekindluse hoidla kasutusaja vältel
- ▶ Vedelsõnniku- ja virtsahoidla peab ammoniaagi lendumise vähendamiseks olema kaetud. Hoidla loetakse kaetuks, kui hoidlat katab kõva, painduv või ujuv kate, sealhulgas loomulik koorik. (ainult KM 2)

Looma pidamise piirang

KM 1 nõue 9 ja KM 2 nõue 10

- ▶ Loomade pidamisel peab põllumajandusettevõtja kasutatava maa suurus võimaldama tekkiva sõnniku laotamist kehtestatud sõnnikuga antava lämmastiku ja fosfori piirnormide kohaselt.
- ▶ Kui ettevõttes tekkiv sõnnikukogus ületab sõnnikuga antava lämmastiku ja fosfori k piirnorme haritava maa ühe hektari kohta, tohib rohkem loomi pidada juhul, kui üle jääv sõnnik võõrandatakse sõnniku vastuvõtjaga sõlmitud lepingu alusel.
- ▶ Kui sõnniku äravedamiseks kasutatakse kolmanda osalise pakutavat äravedamisteenust, peab teenuse tellija säilitama teenuse osutamise seotud dokumendid laotamis- või müügilepingu lisana.

Nitraaditundlikul ala kaitsmata põhjaveega aladel ja karstialal ei tohi pidada loomi üle 1,5 loomühiku põllumajandusmaa hektari kohta

[Sõnnikukalkulaator](#)

Sõnniku laotamise normid KM 1 nõue2

- ▶ Kevadel võib sõnnikut laotada alates 20.märtsist, kui maapind ei ole kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud.
- ▶ Kasvatate kultuurideta põllul tuleb sõnnik pärast laotamist mulda viia **24 tunni** jooksul.
- ▶ Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta kuni 25 kg fosforit aasta. sealhulgas fosfor, mis jääb karjatamisel maale loomade väljaheidetega. Haritavale maale sõnnikuga antava fosfori kogust võib vajaduse korral suurendada või vähendada arvestusega, et jooksva viie aasta keskmisena antud fosfori kogus ei ületa 25 kg hektari kohta
- ▶ Fosfori normi ei kohaldata, kui mullas taimedele omastatava fosfori tarve on suur või väga suur ja selle tõendamiseks on põllumajandusega tegelev isik korraldanud vähemalt kord viimase viie aasta jooksul iga viie hektari kohta mullaproovide võtmise ning analüüsimise akrediteeritud laborianalüüsi meetodiga.

Lämmastiku laotamise normid KM 2 nõue 4

- ▶ Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta kuni 170 kg lämmastikku aastas, sealhulgas loomade karjatamisel maale jäävas sõnnikus sisalduv lämmastik.
- ▶ Lämmastikku sisaldava väetisega antava lämmastiku kogus ei tohi ületada kogust, mis on vajalik kasvatatava kultuuri planeeritava saagi saamiseks.

Lämmastikku sisaldava väetisega väetamise planeerimisel ja väetamisel tuleb arvestada:

- 1) kasvatatava kultuuri ning selle planeeritava saagi saamiseks vajaliku lämmastiku tarvet ;
- 2) eelkultuuri mõju järgneva kasvuaasta põhikultuuri lämmastikunormi planeerimisel ;
- 3) sõnniku järelmõju

Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kg hektarile, tuleb anda jaotatult.

Väetamise piirang KM1 nõue 6 ja 8 ja KM2 nõue 1 ja 2

- ▶ Väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine ning vee kvaliteeti halvendada võiv muu tegevus on keelatud allikatel, karstivormidel ja karstijärvikutel ning nende ümbruses **kümne meetri** ulatuses allika veepiirist, karstivormi servast või karstijärviku kõrgeima veetaseme piirist.
- ▶ Mineraalväetist ei tohi laotada juhul, kui maapind on külmunud, lumega kaetud, perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud.
- ▶ Lämmastikku sisaldavat mineraalväetist ei tohi laotada 15. oktoobrist kuni 20. märtsini.
- ▶ Kui maapinna kalle on 5–10 protsenti, on pinnale väetise laotamine keelatud 1. oktoobrist kuni 20. märtsini.
- ▶ Väetise laotamine pinnale on keelatud haritaval maal, mille maapinna kalle on üle 10 protsenti
- ▶ [Määrus18, kaldega ala erandid](#) , [PRIA veebikaart](#) kaldega alad

Nitraaditundlikul ala piirang KM2 nõue3 ja 4

- ▶ Nitraaditundlikul alal asuvatele olulistele allika- ja karstialadele jäävatel allikatel, karstivormidel ja karstijärvikutel ning nende ümbruses 50 meetri ulatuses allika veepiirist, karstivormi servast või karstijärviku kõrgeima veetaseme piirist on keelatud:
 - 1) väetamine;

- ▶ 3) sõnniku hoidmine aunas;

Kaitsmata põhjaveega aladel ja karstialal ei tohi:

- ▶ 1) mineraalväetisega antav lämmastikukogus olla aastas üle 120 kg haritava maa ühe hektari kohta ning taliviljadele ja mitmeniitelistele rohumaadele korraka antav lämmastikukogus olla aastas üle 80 kg haritava maa ühe hektari kohta;
- ▶ 2) kasutada reoveesetet.

Sõnniku laotamise keeld KM1 Nõue 7 ja KM2 nõue 9

Laotamise keeld alates:

- ▶ 20.september- Vedelsõnniku paisklaotamine
- ▶ 1.november (15.oktoober)- **vedelsõnnik**
- ▶ 1.november - sõnnik kasvavate kultuuridega kaetud haritavale maale kui see 24 tunni jooksul mulda ei viida.
- ▶ 1.detsember- ega muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud- **Sõnnik** ning muud orgaanilisi väetised
- ▶ Keeld kehtib kuni 20.märtsini

Sõnnikuaun KM 1 nõue 11 ja KM 2 nõue 12

- ▶ Haritavaal maal on aunas enne laotamist lubatud hoida kuni kahe kuu jooksul vaid tahesõnnikut, mille kuivainesisaldus on vähemalt 20 protsenti ning mis ei ületa ühe vegetatsiooniperioodi kasutuskogust.
- ▶ Sügavallapanusõnnikut, mille kuivainesisaldus on vähemalt 25 protsenti ning mille kogus ei ületa ühe vegetatsiooniperioodi kasutuskogust, on aunas lubatud hoida kuni kaheksa kuu jooksul, teavitades sellest Keskkonnaametit vähemalt 14 päeva enne aunastamise alustamist
- ▶ Tahe- ja sügavallapanusõnniku ladustamine auna on keelatud 1. novembrist kuni 31. detsembrini.
- ▶ Sõnnikuaun peab paiknema tasasel maal, vähemalt 50 meetri kaugusel pinnaveekogust, kaevust ja karstilehtrist.
- ▶ Sõnnikuauna ei tohi rajada maaparandussüsteemi drenaažitoru kohale, kaitsmata põhjaveega, liigniiskele ega üleujutatavale alale ega veekaitsevööndisse
- ▶ Kaitsmata põhjaveega alade kaart: Maa-amet-geoloogilised kaardid-põhjavee kaitstus <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/geoloogia400k>

Sõnnikuaun KM 2 nõue 12

- ▶ Sõnnikuaun peab olema kaetud vettpidava materjaliga või vähemalt 20 cm paksuse turba-, põhu-, mulla-, saepuru- või puitlaastukihiga. (üle 2 nädala ja kuni 8 kuud aun)
- ▶ Sõnnikuauna ei tohi kahel teineteisele järgneval aastal paigutada samasse kohta.
- ▶ Kui sõnnikut säilitatakse aunas kauem kui kaks nädalat, tuleb ladustamiskoha pinnas enne ladustamist katta lekkekindla või vedelikke imava materjaliga, nagu vähemalt 20 cm paksune turba- või põhukiht. Nõue ei kehti sügavallapanusõnnikule.

Kompostiaun KM 1nõue 11 ja KM 2 nõue 12

Sõnniku kompostimine on sõnniku aeroobne lagunemisprotsess, mille käigus orgaaniline aine laguneb mikro- ja makroorganismide toimetel.

- ▶ Sõnnikut tohib kompostida eelkõige sõnnikuhoidlas või haritavaal maal aunas.
- ▶ Aunas on lubatud kompostida ainult sügavallapanusõnnikut, mille kuivainesisaldus on aunastamisel vähemalt **25 protsenti**. Kompostitava sõnniku kuivainesisaldus määratakse ühesuguse tehnoloogiaga toodetud sõnnikust tootja kulul enne aunastamise alustamist vähemalt kord kahe aasta jooksul ühest proovist akrediteeritud laborianalüüsi meetodiga.
- ▶ Sõnniku kompostimise auna moodustamisest tuleb teavitada Keskkonnaametit vähemalt 14 päeva enne aunastamise alustamist.

Kompostiaun KM 1nõue 11 ja KM 2 nõue 12

- ▶ Kompostimine põllul aunas on lubatud mahus, mis ei ületa samale põllule laotada lubatud toitainete piirnorme.
- ▶ Kompostitava sõnniku auna kõrgus auna moodustamise ajal võib olla maksimaalselt 2 meetrit ja auna kuju peab vältima sademete vee kogunemise aunale.
- ▶ Kompostitav sõnnik tuleb aunast põllule laotada hiljemalt 24 kuu jooksul pärast aunastamise alustamist.
- ▶ Komposti aunast äravedamise järgselt tuleb rohumaal asunud auna alus haljastada hiljemalt järgmise vegetatsiooniperioodi alguseks. Uut kompostitava sõnniku auna ei tohi paigutada samasse kohta laotamise järgselt viiel järjestikusel aastal.

Silo ladustamine KM 2 nõue 13

- ▶ Silohoidla siloga kokkupuutuvad konstruktsioonid peavad olema veekindlad.
- ▶ Silomahl tuleb suunata spetsiaalsesse hoidlasse või virtsahoidlasse.
- ▶ Silomahla hoidla peab mahutama vähemalt 10 liitrit silomahla 1 m³ silohoidla ruumala kohta.
- ▶ Silo ladustamisel maa peale tuleb alusmaterjalina kasutada veekindlat materjali ja silomahla sidumiseks põhukihti paksuses, mis väldib silomahla keskkonda valgumise. Kuivaine sisaldus silol vähemalt 30 %
- ▶ Ladustamine toimub tasasel maal, vähemalt 50 meetri kaugusel veekogust, kaevust ja karstilehtrist. silo ei tohi ladustada maaparandussüsteemi dreanaažitoru kohale, liigniiskele ega üleujutatavale alale.
- ▶ Silo ladustamisel maa peale silopätsina ei tohi kahel teineteisele järgneval aastal silopätsi paigutada samasse kohta.
- ▶ Rullisilo põllul hoidmisel on keelatud silorullide virnastamine ja paigutamine veekaitsevööndisse.

Veekaitsevöönd

Veekaitsevööndi ulatus tavalisest veepiirist on:

- ▶ 1) Läänemerel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ning Võrtsjärvel - 20 m;
- ▶ 2) teistel järvedel, veehoidlatel, jõgedel, ojadel, allikatel, peakraavidel ja kanalitel ning maaparandussüsteemide eesvooludel - 10 m;
- ▶ 3) maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km² - 1 m

Veekaitsevööndist võimalik vaadata

[PRIA veebikaart](#)

Keskkonnameti kitsenduste kaart

Veekaitsevööndis on keelatud

Veekaitsevööndis on keelatud:

- 1) maavara ja maa-ainese kaevandamine ning maavara ja maa-ainese kaevandamist ette valmistava geoloogilise uuringu tegemine;
- 2) puu- ja põõsarinde raie veekogude rannal või kaldal Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud maaparandussüsteemi ehitamiseks ja hoiuks;
- 3) maaharimine, väetise ja rooveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla ja -auna paigaldamine;
- 4) keemilise taimekaitsevahendi kasutamine
- 5) ehitamine, välja arvatud mõned erandid
- 6) pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet.

Karjatamine veekaitsevööndis KM 1 nõue 12 ja KM 2 nõue 14

- ▶ Veekaitsevööndiga karjamaal karjatavatele loomadele ei tohi anda lisaööta, välja arvatud mineraalsoõtt.
- ▶ Erandina on lisaööda andmine lubatud kevadisel üleminekul karjamaasöödale ning ebasoodsate tingimuste tõttu tekkinud karjamaarohu nappuse korral. Lisaööda andmise kohad peavad asuma väljaspool veekaitsevööndit.
- ▶ Muu veekogu kui mere ääres peab piki veekogu kallast olema igale loomühikule tagatud vähemalt viis meetrit kaldariba.
- ▶ Karjatamine muu veekogu kui mere veekaitsevööndis on keelatud 1. novembrist kuni 30. aprillini.
- ▶ (2) Karjatamine ei ole lubatud olulistel allika- ja karstialadel asuvatel allikatel ja nende veekaitsevööndis ning karstivormidel ja karstijärvikutel;
- ▶ Nõudeid kohaldatakse hoiualal või muul kaitstaval loodusobjektidel, kui kaitsekorralduskavaga või kaitseeskirjaga ei ole määratud teisiti.

Loomade välitingimustes pidamise nõuded KM 1nõue 13 ja KM nõue 15

Määrus 46 Põllumajandusloomade välitingimustes pidamisest lähtuva keskkonnamiski vähendamise ja keskkonnaohtu vältimise nõuded

- ▶ Põllumajandusloomade välitingimustes pidamise nõudeid peavad täitma kõik loomapidajad, kes peavad alal rohkem kui 5 loomühikut loomi.
- ▶ Loomade välitingimustes pidamine on loomade karjatamine vegetatsiooniperioodil ja loomade pidamine välipidamisalal.
- ▶ Loomade välipidamisala ala, kus loomad viibivad väljaspool loomapidamishoonet ning mille eesmärk ei ole loomade karjatamine vegetatsiooniperioodil
- ▶ Loomade karjatamisel peab söötmis- ja jootmiskoht paiknema tasasel maal, vähemalt 20 meetri kaugusel karstilehtrist, väljaspool veekogu veekaitsevööndit ja kaevu sanitaarkaitse- või hooldusala.
- ▶ Loomade pidamine välipidamisalal ei tohi põhjustada keskkonnaohtu ega pinna- ja põhjavee saastumist virtsa ja sõnnikuga

Ajutise söötmis- ja jootmiskoha nõuded

Ajutine söötmis- ja jootmiskoht on loomade söötmis- ja jootmisala, mis ei paikne kahel järjestikusel aastal samas kohas.

- ▶ ei tohi rajada maaparandussüsteemi drenaažitoru kohale, kaitsmata põhjaveega, liigniiskele ega üleujutatavale alale;
- ▶ peab paiknema tasasel maal, vähemalt 50 meetri kaugusel pinnaveekogust, kaevust ja karstilehtrist.
- ▶ tuleb lisada piisavalt allapanu ja eemaldada sealt sõnnikut vähemalt korra aastas. Piisavaks allapanuks saab pidada olukorda, kus välipidamisala söötmis- ja jootmiskoht on puhas ja kuiv.
- ▶ Pärast loomade välipidamisalal pidamise lõpetamist tuleb ajutise söötmis- ja jootmiskoha alune pinnas haljastada vegetatsiooniperioodi alguses.

Alalise söötmis- ja jootmiskoha nõuded

Alaline söötmis- ja jootmiskoht on loomade söötmis- ja jootmisala, mis paikneb ühes ja samas kohas vähemalt kahel järjestikusel aastal.

- ▶ ei tohi rajada veekaitsevööndisse, maaparandussüsteemi drenaažitoru kohale, liigniiskele ega üleujutatavale alale;
- ▶ peab paiknema tasasel maal, vähemalt 50 meetri kaugusel pinnaveekogust, kaevust ja karstilehtrist.
- ▶ peab olema lekkekindel. Ehitamisel peab kasutama materjale, mis tagavad lekkekindluse söötmis- ja jootmiskoha eksploatatsiooni aja vältel. -hakkab kehtima 1.oktoober 2023
- ▶ tuleb lisada piisavalt allapanu ja eemaldada sealt sõnnikut vähemalt korra aastas. Piisavaks allapanuks saab pidada olukorda, kus söötmis- ja jootmiskoht on puhas ja kuiv.

Põlluraamat KM1 Nõue 5 ja KM2 nõue 7

Määrus 52

Põllumajandusega tegelev isik peab pidama põlluraamatut, kuhu tuleb muu hulgas kanda järgmised andmed:

- 1) nimi ja isikukood või äriregistri või maksukohustuslaste registri kood;
- 2) põllu ja rohumaa tähis ja pindala, sealhulgas **piisava täpsusastmega digitaalne kaart** või muu sobiv kaardimaterjal
- 3) põllul kasvatatav taimekultuur, taimeliik, **taimesort** või muu põllumajandusmaa kasutamise viis;
- 4) andmed tööde kohta: külvamine, istutamine, väetamine, sealhulgas sõnniku laotamine ja lupjamine, taimekatsetööd ja koristamine ning tehtud tööde alguse ja lõpetamise kuupäevad, tööala pindala, kui see ei lange kokku põllu pindalaga
- 5) väetiste, sealhulgas kasutatud tahe- ja vedelsõnniku kogused, nende üldlämmastiku- ja fosforisisaldus, **sõnnikus taimelele omastatava lämmastiku sisaldus**, kasutamise aeg ning lupjamise korral kasutatud lubiväetise nimetus ja kogus;

Põlluraamat

- 6) sõnnikuauna moodustamise alguse ja lõpu kuupäev, aunast sõnniku või komposti laotamise kuupäev ning sõnnikuauna paiknemise koht kaardil;
 - 7) loomade karjatamise korral andmed karjatamisperioodi, karjatatud loomade liigi ja arvu, karjamaa asukohta, pärast karjatamist maale jääva sõnnikus sisalduva lämmastiku kogus ning karjamaa pindala
 - 8) taimekaitseaduse § 78 lõikes 6 nimetatud andmed; taimekaitsevahendi nimetus, kasutamise aeg, kulunorm, kultuur ja maa-ala, teenuse osutaja
 - 9) mullaproovi analüüsi andmed
 - 10) kultuuride koristusjärgne tegelik saagikus ja planeeritud saagikus
 - 11) andmed eelkultuuri külvi ebaõnnestumise või taimiku hävimise ning eelkultuuri mõju arvestamata jätmise või arvestamise vähendamise kohta.
- Maaparandustööd (ehitus, hooldamine)

Põlluraamat

- ▶ Andmed kantakse põlluraamatusse iga põllu kohta.
- ▶ Isik võib põlluraamatusse kanda muud asjakohased põllumajandusliku tegevusega seotud andmed.
- ▶ Põlluraamatusse kantakse andmed tehtud tööde kohta kümne kalendripäeva jooksul töö tegemisest või lõpetamisest arvates.
- ▶ Põllumassiivi või selle osa üleminekul uuele valdajale tuleb põllumassiivi või selle osa andmeid sisaldav põlluraamatu osa üle anda uuele valdajale, kes jätkab selle põlluraamatu osa pidamist.
- ▶ Põlluraamatusse kantud andmeid säilitatakse kümme aastat andmete põlluraamatusse kandmisest arvates

KM 3 Loodusliku linnustiku kaitse

KM 4 Looduslike elupaikade, loomastiku ja taimestiku kaitse

NÕUE 1: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub **kaitseala** või **püsielupaiga sihtkaitsevööndis**, siis on tal (juhul kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti) keelatud:

- ▶ 1) majandustegevus (väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine, rohumaade uuendamine, metsa majandamine, maaparandussüsteemi rajamine)
- ▶ 2) loodusvarade (metsa, maavara, maavaravaru, loodusliku kivimi, setendi) kasutamine, pinnase teisaldamine ning vee ja jää võtmine pinnaveekogust rohkem kui 30 m³ /ööpäevas

NÕUE 2: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub **kaitseala** või **püsielupaiga piiranguvööndis**, siis on tal (juhul kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti) keelatud:

- ▶ 1) uute maaparandussüsteemide rajamine
- ▶ 2) veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine
- ▶ 3) puhtpuistute kujundamine, energiapuistu rajamine
- ▶ 4) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine

Hoiuala

▶ NÕUE 3: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub **hoiualal**, siis peab tal olema hoiuala valitseja nõusolek:

- ▶ 1) tee rajamiseks
- ▶ 2) loodusliku kivimi või pinnase teisaldamiseks
- ▶ 3) maaparandussüsteemi rajamiseks ja rekonstrueerimiseks
- ▶ 4) veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmiseks
- ▶ 5) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamiseks
- ▶ 6) loodusliku ja poolloodusliku rohumaad ja poldri kultiveerimiseks või väetamiseks
- ▶ 7) puisniiduilmelisel alal puude raiumiseks

Niitmise piirang ja sihtotstarbe muutmisele luba

- ▶ NÕUE 4: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub kaitsealal või püsielupaigas peab ta arvestama kaitse-eeskirjas toodud ajalise liikumispiirangu või ajalise piirangu niitmisele.
 - ▶ NÕUE 5: Kui põllumajandustootja valduses olev maa asub kaitsealal, hoiualal või püsielupaigas, siis peab tal olema kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolek selle maa katastriüksuse kõlvikute piiride ja/või sihtotstarbe muutmiseks loa taotlemisel.
 - ▶ Kõik need 5 nõuet on sätestatud Looduskaitseaduses
- vaata maa-ameti geoportaali

[Looduskaitsealad](#)

MAA-AMET

Otsing

Looduskaitse

Hardirakenduse teemakihid

- Kaitstavad loodusobjektid
 - Kaitseala
 - Hoiuala
 - Kaitstav looduse üksiko...
 - KOV kaitstav loodusobj...
 - Püsielupaik
 - III kat. kaitsealune fauna
 - III kat. kaitsealused see...
 - III kat. kaitsealused tai...
- Võõndid
- Liikumispiirangud ja keelua...
- Natura 2000 alad
- Projekteeritav kaitseobjekt
- Poollooduslik kooslus
- Katastrikaart
- Lähteülesanne

Linu kihid

Hübrid

20 km X:6574301.35 Y:463518.58
E:59.305326 L:23.359576

Liivi laht

Meteoroloog 2022

Taimekaitsevahendite kasutamine

KM7 ja KM 8

► Kokku 7 nõuet

Taimekaitsevahendit **hoitakse** selleks sobivas ruumis, taimekaitsevahendi väikese koguse puhul ka selleks ettenähtud konteineris või kapis, mis on lukustatud ja millel on mürgise aine puhul kasutatav hoiatusmärk. Taimekaitsevahendit hoitakse eraldi toidust, ravimitest ja söödast, et vältida nende saastumist taimekaitsevahendiga.

Taimekaitsevahendit tohib **kasutada** üksnes taimekaitsevahendi loas määratud ja taimekaitsevahendi märgistusele vastavatel tingimustel ja määruse nõuete kohaselt, arvestades veeseaduses sätestatud erisustega.

UUS Koolituse nõue: Taimekaitsevahendi turustaja, professionaalne kasutaja ja nõustaja peavad olema läbinud taimekaitsekoolituse ning neil peab olema selle läbimist tõendav taimekaitsetunnistus.

Põllumajandusministri 29. novembri 2011. a [Määrus nr. 90](#) „Taimekaitsevahendi kasutamise ja hoiukoha täpsemad nõuded“

Toidu ja söödaohutus KM-5

Siin 13 nõuet
Toiduohutus 7 nõuet,
Söödaohutus 5
nõuet,
1 nõue mõlemale

Hormoonide kasutamine loomakasvatuses - KM 6

- NÕUE 1: Turustada ei tohi inimtoiduks loomi ja neilt pärit loomseid saadusi, kellele on manustatud keelatud aineid ning ravimeid või kui loomaarsti poolt määratud ravimi keeluaeg ei ole möödas.
- NÕUE 2: Loomapidaja peab arvestust põllumajandusloomale manustatud ravimite ja ravimsöödade kohta.

Arvestuses kajastatakse:

- 1) looma või loomarühma identifitseerimise andmed;
- 2) kasutatud ravimi või ravimsööda nimetus ja manustatud kogus;
- 3) andmed ravimi väljastanud veterinaararsti või apteegi kohta;
- 4) ravimi manustamise kuupäev ja andmed manustaja kohta;
- 5) veterinaararsti etteantud manustamisviis ja raviskeem;
- 6) määratud keeluaeg..

Loomade heaolu

Tingimuslikkuses 16 nõuet, mis puudutab loomade heaolu

- **KM 9: vasikate pidamise miinimumnõuded(5 nõuet)**

[Nõuded vasikate](#) pidamisele ja selleks ettenähtud ruumile või ehitisele,

Vastu võetud 27.08.2009 nr 90

- **KM 10: sigade pidamise miinimumnõuded(6 nõuet)**

[Nõuded sigade pidamisele](#) ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta, sigade suhtes rakendada lubatud veterinaarsete menetluste loetelu ja neid läbiviivad isikud ning nõuded nende menetluste teostamisele ja neid menetlusi teostava isiku ettevalmistusele, Vastu võetud 03.12.2002 nr 80

- **KM 11: põllumajandusloomade kaitse (5 nõuet)**

Eestis reguleerib loomade heaolu [Loomakaitseadus](#) Vastu võetud 13.12.2000

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

Vaike Nõu tel. 5242319

Vaike.nou@mail.ee

